

Gästredaktörernas inledning: Med fokus på ålder som organiserande princip

Clary Krekula och Satu Heikkinen

Avdelningen för sociala och psykologiska studier, Karlstads universitet

En riklig forskning har illustrerat den roll som genus, klass och etnicitet har för samhällets organisering. Trots att också ålder är meningsskapande och en grund för fördelning av möjligheter, rättigheter och skyldigheter i samhället är kunskapsbilden här mer begränsad och det saknas djuplodande förståelse om de processer och sammanhang där ålder är verksamt. Detta gäller såväl i Sverige som i andra länder.

En grov fingervisning om ålderssociologins plats kan ses i lärosätenas kursutbud i sociologi och i beviljad forskningsfinansiering. En genomgång av kursplaner och litteraturlistor i sociologi som fristående kurs för höstterminen 2013 och vårterminen 2014 genom hemsidor vid landets universitet, tyder på att undervisning om ålder är sparsam, detta sagt med förbehåll för att hemsidorna inte alltid ger tillräcklig information om exempelvis litteratur eller kursers innehåll. Genomgången visar att ålder sällan förs upp som ett centralt område och tas endast undantagsvis upp i de kursplaner vi studerade medan klass, kön och etnicitet ofta nämns och till och med är i fokus i enstaka kurser. En enkel granskning av projekt som beviljats forskningsfinansiering av Forte under åren 2011–2013 visar att en fritextsökning bland beviljade projekt med ålder som sökord genererar fler träffar än motsvarande sökning på genus/kön (53 respektive 16). Huvuddelen av de åldersrelaterade projekten handlar om kategorier som barn och äldre, en ökad andel äldre i befolkningen eller har ålder med som deskriptiva variabler. Vi fann endast ett projekt som explicit problematiserar organisering kring ålder, medan minst fem av de genusrelaterade projekten uppger sig ha ett genusperspektiv eller problematiserar betydelsen av genus inom olika områden. Detta kan tolkas som att det bedrivs forskning som är åldersrelaterad men att ålder som organiserande och strukturerande dimension inte har någon framträdande roll.

Det finns alltså en relativt omfattande forskning, inklusive sociologisk sådan, som rör ålder men denna begränsas till att belysa avgränsade ålderskategorier, till exempel barn, ungdomar och äldre. Som vi illustrerar nedan innebär detta fokus på kategorier ett antal begränsningar. Argumenteringen att det behövs en ålderssociologi som sträcker sig utöver enskilda kategorier är inte ny. Redan på 1960-talet och 70-talet påtalade centrala gestalter inom den dåvarande forskningen om äldre och åldrande som Bernice L. Neugarten (1965/1996) och Mathilda W. Riley (Riley, Johnson & Foner 1972) bristerna i att fokusera på en specifik ålderskategori och lyfte fram behovet av mer övergripande perspektiv på ålder.

Med detta temanummer vill vi därför rikta fokus på forskning om ålder och initiera en diskussion för att utveckla ålderssociologin. I denna inledning ger vi en översiktlig beskrivning av debatten om och den teoretiska utvecklingen inom ålderssociologin. Vi argumenterar också för att studier av viktiga samhällsfrågor skulle kunna utvecklas såväl empiriskt som teoretiskt genom ett övergripande åldersperspektiv.

Ålderssociologi – en historisk kontext

Trots att ålderssociologi inte har rönt större uppmärksamhet som fält har forskning om ålder i sociologin långa rötter. Enstaka studier lyfte fram och problematiserade ålder och åldersrelaterade begrepp redan under den första halvan av 1900-talet. Bland de mest omskrivna är Mannheims essä om generation som sociologiskt problem från 1923, men som först blev spridd i engelskspråkiga länder under 1950-talet (se Mannheim 1923/1952). Parsons diskuterade 1942 i en artikel ålder och kön i den sociala strukturen i USA. I gränstrakterna till antropologi kan Van Genneps (1908/1960) diskussion om passageriter tas upp och Lowie (1920) teoretiserade om åldersklasser i sin bok *Primitive societies*. Det dröjer dock fram till 1960- och 1970-talet, innan vad som kan ses som två centrala gestalter för en sociologi om ålder träder fram, gerontologen Bernice L. Neugarten och sociologen Matilda W. Riley. Båda två efterlyser en sociologi om ålder med en bredare ansats än en utgångspunkt i någon specifik ålderskategori. Båda två menar också att ålder har förblivit teoretiskt underutvecklat i sociologin. Neugarten skriver:

In all societies, age is one of the bases for the ascription of status and one of the underlying dimensions by which social interaction is regulated. Anthropologists have studied age-grading in simple societies, and sociologists in the tradition of Mannheim have been interested in the relations between generations; but little systematic attention have been given to the ways which age groups relate to each other in complex societies or to systems of norms which refer to age-appropriate behaviour. /.../ [T]here has been little development of what may be called a sociology of age (1965/1966:24)

Betydelsen av en sociologi om ålder framhävs med andra ord vid denna tidpunkt. En sådan sociologi beskrivs som något annat än exempelvis de traditioner som finns av att studera barn, ungdomar och äldre. Det handlar inte om att "ersätta" dessa utan snarare om att vidga perspektivet då förståelsen av hur ålder organiserar samhället i dessa traditioner blir begränsat (se t.ex. Riley, Johnson & Foner 1972: xiii f.). Innehållsmässigt är denna tidiga ålderssociologi hos Neugarten och Riley präglad av sin tids rollteorier och en distinktion görs mellan hur ålder utgör en grund för en stratifiering av samhällsstrukturen och samtidigt individers livslopp (se t.ex. Neugarten 1965/1996; 1973/1996; 1981/1996; Riley, Johnson & Foner 1972; Riley 1985; 1987).

Ett betydelsefullt teoretiskt bidrag vid denna tid är ålderstratifieringsteorin som Riley med kollegor lanserar 1972 (se även Riley 1985; 1987). Ålderskohorter utgör ett centralt analytiskt begrepp i teorin och är en viktig länk mellan individers livs-

lopp och samhällelig förändring. Riley är präglad av funktionalismens tankegångar, som ofta kritiserats för konservatism och oförmåga att beakta social förändring, men i sitt möte med åldersforskningen skapar hon ironiskt nog en teori om social förändring (jfr. Dannefer et al. 2005), en teori som fortfarande i dag används som utgångspunkt av många forskare (i detta temanummer se Jönsson & Jönson för en något oväntad användning av ålderstratifieringsteorin genom ett fokus på föreställningar om förändring). Mathilda White Riley blev en viktig förespråkare för en sociologi om ålder där hon exempelvis som ordförande i Amerikanska sociologförbundet år 1986 höll ett tal om ålderns betydelse i sociologin (Riley 1987).

Parallellt utvecklas livsloppsteori vid denna tidpunkt. Fram till 1960-talet hade livsloppsteorin haft en begränsad förståelse av den historiska och sociala kontexten och begreppet livscykel användes. Åldrandet uppfattades genomgå bestämda faser i en statisk social kontext (Elder 2000). Nu börjar emellertid individers åldrande relateras till samhällelig förändring samtidigt som olikheter mellan individers livslopp uppmärksammas. Både Neugarten och Riley är viktiga för utvecklingen av livsloppsteori som får tydligt gehör under 1980-talet. Exempelvis bidrog Neugartens diskussioner om åldersnormer och sociala tidtabeller där individer kan vara on time eller off time till att synliggöra variationen i individuella livslopp. Begreppen on time och off time är fortfarande i dag centrala för att beskriva åldersrelaterade normer i forskning om livsloppet (se t.ex. Holstein & Gubrium 2000). Det bör dock noteras att även om det finns vissa likheter mellan livsloppsteori och ålderssociologi på så sätt att olika åldersperioder eller faser i livet kan relateras till varandra så kan inte ålderssociologin, vill vi poängtera, reduceras till livsloppsteori. Snarare ser vi livsloppsteori som ett av flera forskningsperspektiv där åldersrelaterade frågor kan studeras.

Trots ovanstående utvecklingar av hur ålder kan teoretiseras så tog inte, vad vi kan se i vår litteraturgenomgång, en sociologisk forskning om ålder fart. Ålder problematiseras inom socialgerontologi och barn- och ungdomsforskning men diskussionerna har med få undantag tenderat att stanna inom respektive forskningstradition. Liknande iakttagelser förmedlar sociologen Cheryl Laz i sin centrala artikel "Act your age" år 1998. Hon pekar på att den existerande forskningen som kallas för sociologi om åldrande (Sociology of Aging) tenderar att fokusera på hög ålder och är svår att avgränsa från gerontologin. På ett liknande sätt finns sociologisk forskning som fokuserar på andra ålderskategorier såsom barn och ungdomar. Hon lyfter också fram att sociologins förståelse och diskussioner av den sociala konstruktionen av ålder är begränsad i jämförelse med förståelsen av kön och ras/ethnicitet. Som exempel är den skarpa distinktionen mellan "social ålder" och en oproblematiserad objektiv ålder (kronologisk, biologisk eller funktionell ålder) ett problem. I likhet med genusforskningen där uppdelningen mellan kön och genus har kritiserats så behöver också åldersforskningen, enligt Laz, problematisera den skarpa distinktionen mellan "social ålder" och en synbart objektiv ålder och studera hur den senare också konstrueras socialt. Som svar på bristerna utvecklar Laz med utgångspunkt i bland annat West och Zimmermans doing gender, ett perspektiv inom ålderssociologin (se Närvänen & Häll i detta temanummer för en problematisering av Laz).

För ålderssociologins del kan det påpekas att Laz artikel fyllde en viktig lucka som i stort sett förbigåtts i den tidiga ålderssociologin, nämligen den interaktionistiska nivån. Parallellt med Laz uppmärksammar flera forskare liknande frågeställningar om hur ålder konstrueras genom förhandlingar och interaktion, många gånger utan att fokusera på doing-begreppet (se t.ex. Nikander 2000; Jones 2006; Krekula 2006, 2009; Johansson 2007). Denna forskning tydliggör en av åldersdimensionens centrala karaktärstiska – den konstanta föränderligheten på individnivå. Ålder som kategori skiljer sig från genus i det att ålder är mer flytande eftersom individer ständigt åldras. Detta resulterar i att man kan identifiera sig med mer än en åldersposition och därför växlar mellan att se sig som gammal och icke-gammal (se t.ex. Grenier 2005; Jones 2006; Krekula 2006, 2009; Nikander 2000) på ett sätt som är ovanligt för exempelvis genus där individer i allmänhet själva och av andra uppfattas som tillhörande samma genus mellan olika situationer. Denna skillnad har påverkat de teoretiska forskningsfrågorna som rests inom ålderssociologin och bidragit till att lyfta fram processer i interaktionen som exempelvis inte framkommit i forskning om görandet av genus. Bland annat framträder hur de flera möjliga åldersidentiteterna innebär att individer växlar mellan dem och använder dem som diskursiva resurser (Krekula 2009; Nikander 2000). I jämförelse med bland annat de processer där genus görs innebär därför görandet av ålder en reflexivitet som inte bara inbegriper *hur* kategorin bör iscensättas, utan också *vilken* ålderskategori man identifierar sig med. Betydelsen av att utforska sammanhang, rum och andra samspelande positioner är därför viktigt för att förstå görandet av ålder (se t.ex. Krekula 2009).

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att ålderssociologin både baserats på empirisk forskning om ålder och låtit sig inspireras teoretiskt till exempel av genusstudier. Ett fokus på ålder reser också delvis andra forskningsfrågor än exempelvis genus vilket innebär att samtidigt som viktiga influenser kan hämtas från forskning från andra fält så behövs ett kritiskt förhållningssätt för att utforska åldersdimensionens särart. På samma gång kan det tänkas att en utvecklad ålderssociologi också kan tillföra nya insikter till bland annat genusforskning, klass och ras/ethnicitet etcetera.

Betydelsen av en sociologi om ålder för aktuella samhällsfrågor

Frånvaron av ett forskningsperspektiv som med en bredare ansats problematiserar och teoretiserar ålder utöver avgränsade ålderskategorier har begränsat kunskapen om ålder som organiserande princip. Eftersom grupperna unga och äldre ställs emot varandra i många aktuella samhällsdebatter får detta konsekvenser för förståelsen av ett flertal samhälleliga frågor. Ett exempel är arbetslivet, där betydelsen av att alltfler stannar kvar i arbetslivet längre upp i åldrarna betonas, bland annat i Pensionsåldersutredningen. Samtidigt utesluts stora grupper från arbetslivet. Oavsett hur ålderspolerna definieras är det främst grupperna "äldre" och "yngre" som exkluderas och som missgynnas till exempel i rekryteringsprocesserna (se t.ex. Gee, Pavalko & Long 2007; Krekula 2011). Medan ungas uteslutning från arbetsorganisationer i stor utsträckning diskuterats i termer av ungdomsarbetslöshet har exkluder-

deringen av äldre främst beskrivits som en fråga om åldersdiskriminering. Denna uppdelade terminologi bidrar till att de generella processerna vid sorteringen av åldersgrupper på arbetsplatser förblir otillräckligt belysta, både empiriskt och teoretiskt. Den bidrar också till att konstruktionen av någon form av medelålder som norm och dess medföljande marginalisering av andra åldersgrupper inte uppmärksammas och problematiseras.

Den politiska representationen är ett annat exempel där unga och äldre ställs emot varandra. Bland de förtroendevalda i riksdagen utgör åldersgruppen 18–29 år 5 procent och gruppen äldre än 65 år 2 procent. Den generella trenden är att riksdagsledamöter blir yngre medan kommunalpolitikerna blir allt äldre (SCB 2014). I debatten har somliga lyft fram behovet av att öka andelen yngre i riksdagen, medan andra istället betonat problemet med underrepresentationen av de äldre. Genom att fokus riktas på dessa avgränsade kategorier framställs den däremellan liggande åldersnormen som oproblematiserad, vilket missgynnar såväl yngres som äldres möjligheter till politiskt deltagande.

Forskningstraditioner som fokuserar på förutbestämda ålderskategorier har en viktig roll i att lyfta fram de avgränsade åldersgruppernas villkor men har begränsade möjligheter att problematisera de processer där åldersbaserad ojämlikhet, av det slag vi nämnt ovan, skapas. För att förändra sådana åldersrelationer krävs det institutionella förändringar och långsiktiga åtgärder baserat på analyser av ojämlikhetens orsaker (jfr. Mulinari & Neergard 2004). Här har forskning baserat på förståelsen av ålder som en central organiserande och meningskapande princip en viktig roll att fylla.

En konsekvens av att ålder i så liten utsträckning diskuteras som en central organiserande princip, detta såväl i forskning som i vardagligare sammanhang, är att ålder ofta tenderar att förstås som ”äldre” (se också Krekula, Närvänen & Näsman 2005). Det finns, med andra ord, en begränsad erfarenhet av att tänka sig ålder som meningskapande och som en grund för centrala samhällliga processer. Med utgångspunkt i den omfattande forskning som illustrerat att förgivettagna normer ses som oproblematiserade och därför också görs osynliga (se t.ex. Berger & Luckmann 1966; Garfinkel 1967, se också t.ex. Collinson & Hearn 1994 om dessa processer i relation till kön och Anderson 2012 i relation till heterosexualitet) kan detta tolkas som ett uttryck för att äldre i sådana sammanhang tillskrivs en position som avvikande medan något slags medelålder ges en position som outtalad norm som inte behöver problematiseras.

En sociologi om ålder – avslutande kommentarer

Ett bredare perspektiv på ålder menar vi också kan berika traditionella forskningstraditioner om ålderskategorier såsom barn- och ungdomsforskning, forskning om äldre och åldrande samtidigt som också relationerna mellan olika ålderskategorier tydliggörs. Exempel på detta kan hämtas från hur genusforskning utvecklades från kvinnoforskning. Medan det fanns farhågor om att den politiska aspekten skulle försvinna och kvinnors villkor osynliggöras om fokus sattes på genus poängterade andra att ett

sådant begrepp behövdes för att undersöka maktrelationer på ett fruktbart sätt i en komplex föränderlig värld (se t.ex. Åsberg 1998). För ålderssociologins del innebär det att ålderskategoriers karaktäristik och eventuella underordning inte kan tas för givet. Ett fokus på relationer mellan ålderskategorier innebär också att de grupper som utgör normen såväl som underordnade grupper studeras och de processer och praktiker som bidrar till upprätthållande av över- och underordning kan synliggöras. Inte minst bidrar en bredare ansats på ålder till att intersektioner med andra maktordningar kan studeras och att variation inom olika ålderskategorier synliggörs.

Livslopps forskning kan ses som ett exempel på forskning som i en mening har ett bredare perspektiv på ålder. Denna forskning fokuserar på hur händelser och situationer vid en viss tidpunkt i livet förhåller sig till erfarenheter och händelser tidigare i livet liksom framtida planer. Även samhällseliga normer och förändring beaktas. Men förutom att livslopps forskning främst har använts i forskning om högre åldersgrupper och om vad som karakteriserar övergångar mellan olika livsfaser, tenderar själva frågan om ålderns betydelse, hur kronologisk ålder har institutionaliserats i flera sociala sammanhang såsom lagar, normer och hur människor hanterar detta i vardagliga situationer, att hamna i bakgrunden. Begreppet ålderskodning som fokuserar hur fenomen framställs som förenade med avgränsade åldrar och perspektiv om att "göra ålder" utgör istället teorier och perspektiv som framhäver denna typ av frågor (se t.ex. Krekula 2009).

De ingående artiklarna i detta temanummer ger en illustration av vad en ålderssociologi kan innebära, även om ett begränsat temanummer som detta naturligtvis bara kan synliggöra delar av den forskning och debatt som pågår. I den första artikeln av Anna-Liisa Närvänen och Linda Häll görs en närläsning och problematisering av en av de klassiska texterna inom ålderssociologin, nämligen Cheryl Laz artikel "Act your age" (1998). Författarna diskuterar artikelns utgångspunkter i etnometodologi och symbolisk interaktionism och visar problem som skapas genom ansatsen och kombinationen av perspektiv. På så sätt kan Närvänen och Hälls artikel vara av intresse, inte bara för sociologer intresserade av ålder, utan även för dem med mikrosociologiska perspektiv. Författarna pekar också på hur en etnometodologisk ansats alternativt nyare ansatser inom symbolisk interaktionism kan vara fruktbara för att studera ålder.

Den andra artikeln av Danielle van der Burgt och Sofia Cele tar sin utgångspunkt i en åldersbaserad kategori, barn och ungdomar, men tydliggör genom sitt fokus på ålder hur rumslig kompetens för barn och ungdomar konstrueras utifrån ålder på ett dubbelt sätt, dels genom vuxna och barn som ålderskategorier och dels genom hur kronologisk ålder graderar barn inom kategorin barn. Författarna problematiserar dessa konstruktioner baserat på ålder genom att bland annat framhäva hur kompetens snarare skapas genom erfarenheter än ålder.

Den tredje artikeln utgörs av en översikt av forskning som belyser äldre och åldrande respektive funktionshinder. Där illustrerar Veronica Lövgren att gränsdragningar för ålderskategorier är kontextuella och beroende av vilka andra sociala positioner som står i fokus. Lövgren noterar att hög ålder får en särskild och vidare innebörd i

samspel med funktionshinder. Medan 40-åringar i många andra sammanhang skulle inbegripas i en vagt avgränsad medelålder inkluderas de i detta forskningsfält i kategorin äldre. Lövgrens studie ansluter i detta till tidigare forskning som visat att gränsdragningar för ålderskategorier varierar mycket och är beroende av kontexten och där det argumenterats att beteckningarna ”gammal” och ”ung” kan förstås som ett uttryck för att man ses som ”för gammal” respektive ”för ung” för att tillskrivas de karaktäristika som ger status (Krekula 2011).

I den fjärde artikeln analyserar Anders Jönsson och Håkan Jönson nutida massmedial debatt och diskuterar de förväntningar som finns på att de så kallade fyrtioalisterna ska förändra äldreomsorgen. Detta görs bland annat genom inspiration från Rileys åldersstratifieringsteori (Riley, Johnson & Foner 1972; Riley 1985; Riley 1987). Jönsson och Jönson pekar på hur dagens omsorgstagare framstår som ansvariga för bristerna i sin egen omsorg, vilket kan ses som del av ett förnekande av ålderdomens mörka sidor. De illustrerar också att ålderskategorier är temporalt konstruerade och frågan kan ställas om inte åldersforskning på så sätt kan bidra till den vidare forskningen om kategorisering genom framhävandet av den diakrona dimensionen. Sammantaget illustrerar de fyra bidragen i detta temanummer några olika ansatser och perspektiv inom vad som skulle kunna ses som ålderssociologi.

Avslutningsvis vill vi tacka redaktionen vid Mittuniversitetet för att de med detta temanummer gav oss möjlighet att inbjuda en bredare grupp sociologer att ta del i diskussionen om vad en ålderssociologi är och skulle kunna vara.

Referenser

- Anderson, E. (2012) *Inclusive Masculinity. The Changing Nature of Masculinities*. London: Routledge.
- Berger, P. & Luckmann, T. (1966) *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. London Penguin.
- Collinsson D. & Hearn J. (1994) "Naming men as men, Implications for work, organization and management", *Gender, Work & Organization* 1(2):1–24.
- Dannefer, D., Uhlenberg, P., Foner, A. & Abeles, R.P. (2005) "On the shoulders of a giant: The legacy of Matilda White Riley for Gerontology", *Journal of Gerontology: Social Sciences* 60B(6):296–304.
- Elder, G.H.Jr. (2000) "The life course", 1614–1622 i E.F. Borgatta & R.J.V. Montgomery (red.) *Encyclopedia of Sociology*, New York: Macmillan.
- Garfinkel, H. (1967) *Studies in Ethnomethodology*. Englewood Cliffs NJ: Prentice-Hall.
- Gee, G., Pavalko, E. K. & Long, J., S. (2007) "Age, Cohort and Perceived Age Discrimination: Using the Life Course to Assess Self-reported Age Discrimination", *Social Forces* 86(1):265–290.
- Grenier, A. M. (2005) "The contextual and social locations of older women's experiences of disability and decline", *Journal of Aging Studies* 19:131–146.
- Holstein, J.A. & Gubrium, J.F. (2000) *Constructing the Life Course*. New York: General Hall.

- Johansson, B. (2007) *Doing Age and Gender through Fashion* (Paper from the Conference INTER: A European Cultural Studies Conference in Sweden”, organised by the Advanced Cultural Studies Institute of Sweden (AC SIS) in Norrköping 11-13 June 2007, <http://www.ep.liu.se/ecp/025/> (2014-02-20).
- Jones, R. L. (2006) “Older people’ talking as if they are not older people: Positioning theory as an explanation”, *Journal of Aging Studies* 20:79–91.
- Krekula, C. (2006) *Kvinna i ålderskodad värld. Om äldre kvinnors förkroppsligade identitetsförhandlingar*. Uppsala: Uppsala Universitet, Sociologiska institutionen.
- Krekula, C. (2009) “Age Coding: On Age-Based Practices of Distinction”, *International Journal of Ageing and Later Life*, 4(2):7–31, <http://www.ep.liu.se/ej/ijal/> (2014-02-20).
- Krekula, C. (2011) ”Åldersdiskriminering i svenskt arbetsliv. Om ålderskodningar och myter som skapar ojämlikhet”, officiell rapport från *Diskrimineringsombudsmannen*, <http://www.do.se/Documents/rapporter/aldersdiskriminering%20i%20arbetslivet.pdf> (2014-02-12).
- Krekula, C., Närvänen, A-L, & Näsman, E. (2005) ”Ålder i intersektionell analys”, *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 2–3, 81–94.
- Laz, C. (1998) “Act your age”, *Sociological Forum* 13(1): 85–113.
- Lowie, R.H. (1920) *Primitive Society*. New York: Boni and Liveright, <https://archive.org/details/primitivesociety00lowiuoft> (2014-02-23).
- Mannheim, K. (1923/1952) “The Problem of Generations”, 276–322 i *Essays on the Sociology of Knowledge*. London: Routledge & Kegan Paul Ltd.
- Mulinari S. & Neergard, A. (2004) *Den nya svenska arbetarklassen*. Umeå: Borea.
- Neugarten, B. L, Moore, J. W. & Lowe, J. C. (1965/1996) “Age Norms, Age Constraints, and Adult Socialization”, 24–33 i D.A. Neugarten (red.) *The Meanings of Age. Selected Papers of Bernice L. Neugarten*. Chicago: Chicago university press.
- Neugarten, B. L. & Danan, N. (1973/1996) “Sociological Perspectives on the Life Cycle”, i 96–113 D.A. Neugarten (red.) *The Meanings of Age. Selected Papers of Bernice L. Neugarten*. Chicago: Chicago university press.
- Neugarten, B. L. (1981/1996) “Age Distinctions and Their Social Functions”, 56–71 i D.A. Neugarten (red.). *The Meanings of Age. Selected Papers of Bernice L. Neugarten*. Chicago: Chicago university press.
- Nikander, P. (2000) ”’Old’ vs. ‘Little Girl’: A Discursive Approach to Age Categorization and Morality”, *Journal of Aging Studies* 14, 4, 335–358.
- Parsons, T. (1942) “Age and Sex in the Social Structure of the United States”, *American Sociological Review* 7: 604–616.
- Riley, M.W., Johnson, M. & Foner, A. (1972) *Aging and Society, vol 3: A Sociology of Age Stratification*. New York: Russell Sage Foundation.
- Riley, M.W. (1985) “Age Strata in Social Systems”, 369–411 i R.H. Binstock “ E. Shanas (red.) *Handbook of Aging and the Social Sciences*. New York: Van Nostrand Reinhold Company.
- Riley, M.W. (1987). ”On the Significance of Age in Sociology”, *American Sociological Review* 52(1):1–14.

- SCB (2014) *Allmänna val, nominerade och valda*, http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Demokrati/Allmanna-val/Allmanna-val-nominerade-och-valda-/12352/2013A01X/Riksdagsval/Riksdagsval-1982-2010-Valda-efter-kon-och-alder/ (2014-02-14).
- Van Gennep, A. (1908/1960) *The Rites of Passage*. Chicago: University of Chicago Press.
- Åsberg, C. (1998) ”Debatten om begreppen: genus i Kvinnovetenskaplig tidskrift 1980–1998”, *Kvinnovetenskaplig tidskrift* 1998(2):29–41.

Författarpresentation

Clary Krekula är docent i sociologi vid Karlstads universitet. Hon har bland annat utvecklat och arbetat med begreppet ålderskodning och problematiserat ålder och åldrande ur ett genusperspektiv. Hennes pågående forskning belyser organisering kring ålder i arbetsorganisationer och fokuserar bland annat frågor om åldersbaserad inklusion och exklusion. Hon studerar också hur jämställdhetsintegrering relaterar till åldersorganisering och åldershierarkier.

Satu Heikkinen är FD i sociologi och universitetslektor vid Karlstads universitet samt forskare vid Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI). Hon har arbetat med diskursanalytiska ansatser och konstruktioner av åldersbaserade kategorier. Hennes pågående forskning handlar om äldres rörlighet men också andra frågor i relation till resande såsom miljöriktvisa.

Korresponderande författare

Clary Krekula: clary.krekula@kau.se
Avdelningen för sociala och psykologiska studier
Karlstads universitet
Universitetsgatan 2
651 88 Karlstad